

PPIS.9011.2.2025

STAROSTWO POWIATOWE
w WĘGROWIE

2025 -02- 10

L.dz. 447

Ilość zał. podpis

Punkty kancelaryjne: W P O R M Z Y C Y

SEKRETARIAT

Węgrów, 2025-02-07

Pani
Ewa Besztak
Starosta Węgrowski

Szanowna Pani Starosto,

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Węgrowie przesyła w załączeniu „Ocenę stanu sanitarnego powiatu węgrowskiego za 2024 r.”

Z poważaniem

Państwowy Powiatowy Inspektor

Sanitarny w Węgrowie

Anna Tymoczko

/dokument podpisany elektronicznie/

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny

w Węgrowie

Ocena stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej powiatu węgrowskiego za 2024 r.

Węgrów, luty 2025 r.

Spis treści:

1. WSTĘP	
2. Informacja o działalności w zakresie nadzoru bieżącego i zapobiegawczego.....	str. 3
3. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych	str. 4
4. Stan sanitarno-higieniczny nadzorowanych podmiotów leczniczych.....	str. 10
5. Szczepienia ochronne.....	str. 11
6. Nadzór nad zakładami żywności i żywienia	str. 12
7. Jakość wody przeznaczonej do spożycia.....	str. 14
8. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.....	str. 17
9. Warunki sanitarno - higieniczne środowiska pracy	str. 20
10. Sytuacja epidemiologiczna chorób zawodowych.....	str. 22
11. Ocena zagrożeń substancjami i preparatami chemicznymi.....	str. 23
12. Nadzór nad środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi...str.	24
13. Warunki sanitarne w placówkach oświatowo- wychowawczych.....	str. 25
14. Zapobiegawczy nadzór sanitarny.....	str. 29
15. Działalność w zakresie promocji zdrowia	str. 31
16. PODSUMOWANIE.....	str. 34

1. Wstęp.

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny radiacyjnej,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne,

a także prowadzi działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną oraz promocję zdrowia i oświatę zdrowotną.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Węgrowie i pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej realizując ww. zadania dbają o zdrowie mieszkańców powiatu węgrowskiego poprzez monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i podejmowanie działań zapobiegających szerzeniu się chorób zakaźnych i zakażeń, promowanie zdrowego stylu życia, sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego nad bezpieczeństwem żywności i żywienia, bezpieczeństwem zdrowotnym wody, procesami nauczania, wychowania, wypoczynku i warunkami pracy i zapobiegania chorobom zawodowym oraz sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Obszar objęty nadzorem zajmuje powierzchnię 1220 km², zamieszkały jest (wg stanu na 31.12.2024 r.) przez 63 565 osób. Na terenie powiatu znajdują się: miasto Węgrów, miasto i gmina Łochów oraz gminy: Grębków, Korytnica, Liw, Miedzna, Stoczek, Sadowne i Wierzbno. Na tym terenie mamy pod nadzorem: 1381 placówek i obiektów, w których w 2024 r. przeprowadzono 954 kontrole sanitarnych.

2. Informacja o działalności w zakresie nadzoru bieżącego i zapobiegawczego:

Obszar nadzoru	Liczba pobranych próbek	Kontrole/wizytacje	Decyzje merytoryczne	Decyzje płatnicze	Postanowienia	Opinie i oceny sanitarne	Tytuły wykonawcze	Liczba mandatów	Kwota nałożonych mandatów w złotych
Epidemiologia	10	648 w tym: 578 -wywiady epidemiologiczne; 70-kontrole w podmiotach leczniczych	3	-	-	-	4	-	-
Higiena Żywności i Żywienia	242	287	20	59	-	-	-	5	1200
Higiena Komunalna	86	91	40	5	4	101	-	-	-

Higiena Pracy	-	76	22	7	-	-	-	-	-
Higiena Dzieci i Młodzieży	-	95	5	-	-	1	-	-	-
Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	-	3	-	8	37	45	-	-	-
Promocja Zdrowia	-	35	-	-	-	-	-	-	-
Ogółem	338	1532	90	79	37	147	4	5	1200

3. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Węgrowie realizując zadania wynikające z ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, na bieżąco monitoruje sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych i zakażeń na terenie powiatu węgrowskiego. Dane dotyczące zachorowań pozyskiwane są z podmiotów leczniczych, od lekarzy i z laboratoriów. W oparciu o nie sporządzane są meldunki dwutygodniowe, kwartalne i roczne, które są następnie przekazywane do Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie. Zbieranie tych informacji pozwala na szybkie i skuteczne podejmowanie działań przeciwepidemicznych, mających na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych.

W 2024 r. przeprowadzono łącznie 578 dochodzeń epidemiologicznych, w trakcie których ustalano: źródła zakażenia, objawy kliniczne zachorowań, przebieg leczenia, osoby z kontaktu z chorymi, dotyczące poszczególnych przypadków zachorowań.

W poniższej tabeli zestawiono dane dotyczące liczby zgłoszonych i zarejestrowanych przypadków chorób zakaźnych oraz współczynniki zapadalności w 2023 r. i 2024 r.

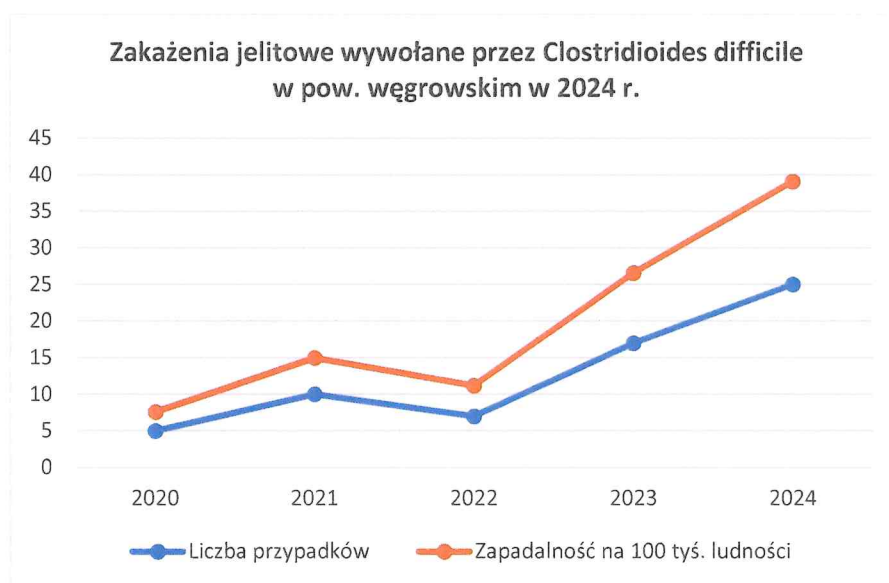
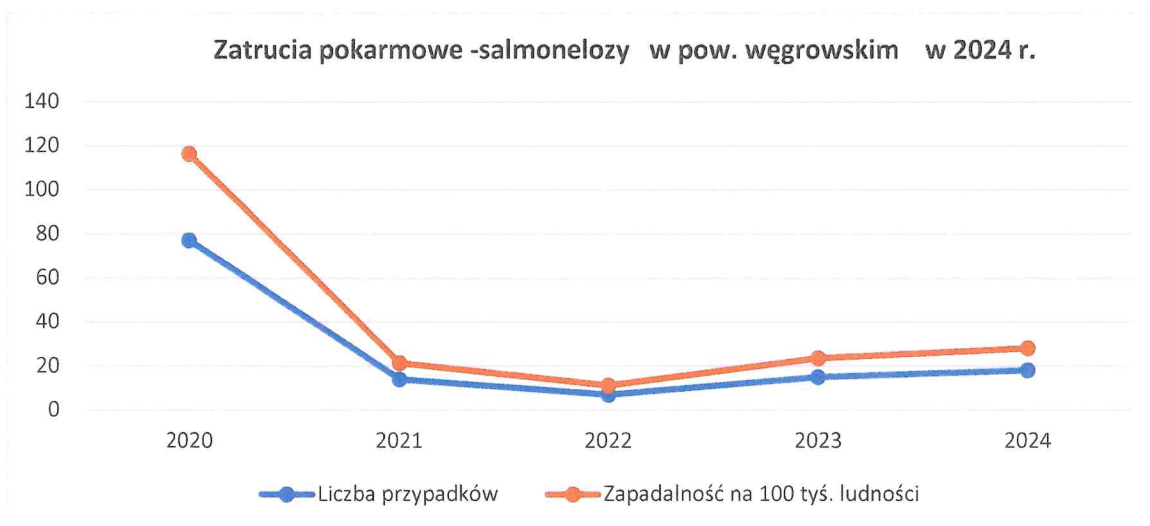
Jednostka chorobowa	2023 r.		2024 r.	
	Liczba przypadków	Zapadalność na 100 tys. ludności.	Liczba przypadków	Zapadalność na 100 tys. ludności.
Choroby przenoszone drogą pokarmową				
Salmonelozy - zatrucia pokarmowe	15	23,5	18	28,4
Bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez E. coli enterokrwtoczną (werotoksyczną)	0	0	2	3,1
Clostridioides difficile	17	26,6	25	39,3
Jersinioza	1	1,6	1	1,6
Gardioza (lamblioza)	0	0	2	3,1

Kryptospiroza	1	1,6	2	3,1
Wirusowe zakażenia jelitowe (rotawirusy, norowirusy adenowirusy, nieokreślone)- ogółem	74	115,7	96	151,0
Wirusowe zakażenia jelitowe- u dzieci do lat 2	18	28,1	32	50,3
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym charakterze- ogółem	83	129,8	119	187,2
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym charakterze - w tym dzieci do lat 2	10	15,6	20	31,2
Wybrane choroby, którym można zapobiegać drogą szczepień „szczepionkowe”				
Krztusiec	0	0	38	59,8
Ospa wietrzna	442	691	546	859,0
Grypa potwierdzona szybkim testem antygenowym	191*	298,6	764	1201,9
SARS-CoV-2/Covid-19	640	1000,5	613	964,4
Choroby wieku dziecięcego „nieszczepionkowe”				
Płonica	60	93,8	131	206,1
Choroby przenoszone przez wektory (odzwierzęce)				
Borelioza- ogółem	52	81,3	76	119,6
Borelioza- w tym neuroborelioza	0	0	1	1,6
Kleszczowe zapalenie mózgu	0	0	7	11,0
Choroby przenoszone drogą krwi				
Wirusowe zapalenie wątroby typu B	0	0	1	1,6
Wirusowe zapalenie wątroby typu C	0	0	8	12,6
Choroby przenoszone drogą płciową				
Kiła	0	0	2	3,1
Inne choroby				
Gruźlica	10	15,6	12	18,9
Inwazyjna choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae	6	9,4	4	6,3
Inwazyjna choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes (róża)	4	6,3	4	6,3
Styczność i narażenie na wściekliznę- podjęte szczepienia osób narażonych	18	28,1	25	39,3
Zakażenia wirusem RSV- ogółem	36	56,3	198	311,5
Zakażenia wirusem RSV- w tym dzieci do lat 2	13	20,3	74	116,4

(*) przypadki rejestrowane od 07.07.2023 r.

3.1. Choroby przenoszone drogą pokarmową.

W 2024 r. na terenie powiatu węgrowskiego nie zgłoszono żadnego ogniska choroby przenoszonej drogą pokarmową (w 2023 r.- 0), co jest wynikiem m.in. przestrzegania procedur higienicznych i standardów w przygotowaniu i przechowywaniu produktów spożywczych. Rejestrowano wyłącznie zachorowania sporadyczne. Czynnikiem etiologicznym zatruc pokarmowych i zakażeń jelitowych były przede wszystkim pałeczki Salmonella spp. (18 przypadków) oraz Clostridioides difficile (25 przypadków).

W przypadku zakażeń jelitowych wywołanych przez *Clostridioides difficile* obserwujemy stały wzrost zapadalności. Głównym czynnikiem ryzyka występowania tych zakażeń jest antybiotykoterapia. Częste leczenie antybiotykami sprzyja rozpowszechnianiu się tych zakażeń, szczególnie u pacjentów w podeszłym wieku, z wielochorobowością, często hospitalizowanych.

Znaczny odsetek wśród zarejestrowanych przypadków chorób przenoszonych drogą pokarmową stanowiły biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO (bliżej nie określone), o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (119 przypadków w 2024 r., 83 przypadki w 2023r.) Zapadalność na zakażenia jelitowe o etiologii wirusowej (rotawirusy, norowirusy, adenowirusy, nieokreślone) z poziomu 115,7/100 tys. ludności (74 przypadki) w 2023 r. wzrosła do 150,1/100 tys. ludności (96 przypadków) w 2024 r.

3.2. Choroby, którym można zapobiegać drogą szczepień.

Krztusiec (choroba przenoszona drogą powietrzno-kropelkową)

W 2024 roku w Polsce obserwowany był znaczący wzrost liczby raportowanych przypadków krztusca. Wg danych Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego (NIZP PZH- PIB):

w 2023 r. - 927 przypadków

w 2024 r. - 32430 przypadków

W powiecie węgrowskim w 2024 r. również odnotowano zwiększenie liczby zarejestrowanych przypadków tej groźnej, szczególnie dla małych dzieci, kobiet w ciąży, osób starszych, choroby.

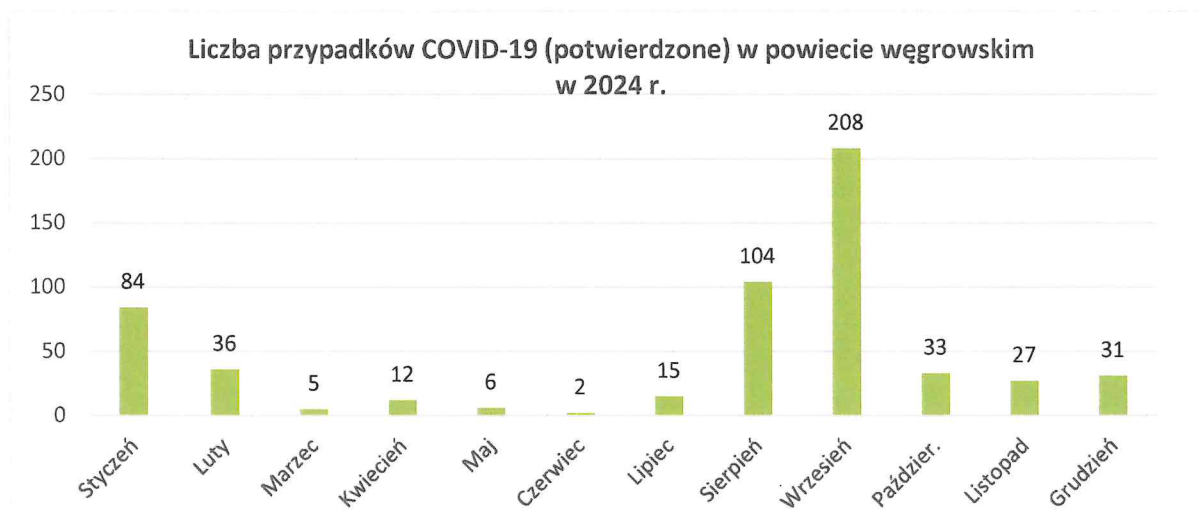
Krztusiec jest zaliczany do chorób zakaźnych, które charakteryzują się okresowymi wzrostami co kilka lat i z taką sytuacją mieliśmy do czynienia w 2024 r. We wszystkich przypadkach pracownicy PSSE przeprowadzili wywiady epidemiologiczne, osoby z kontaktu z chorymi objęto nadzorem, poinformowano o metodach zapobiegania min. szczepieniach i chemioprophylaktyce.

COVID-19

W 2024 r. szczyt zachorowań na COVID-19 w pow. węgrowskim przypadł na miesiąc wrzesień. Dane te są niedoszacowane z powodu:

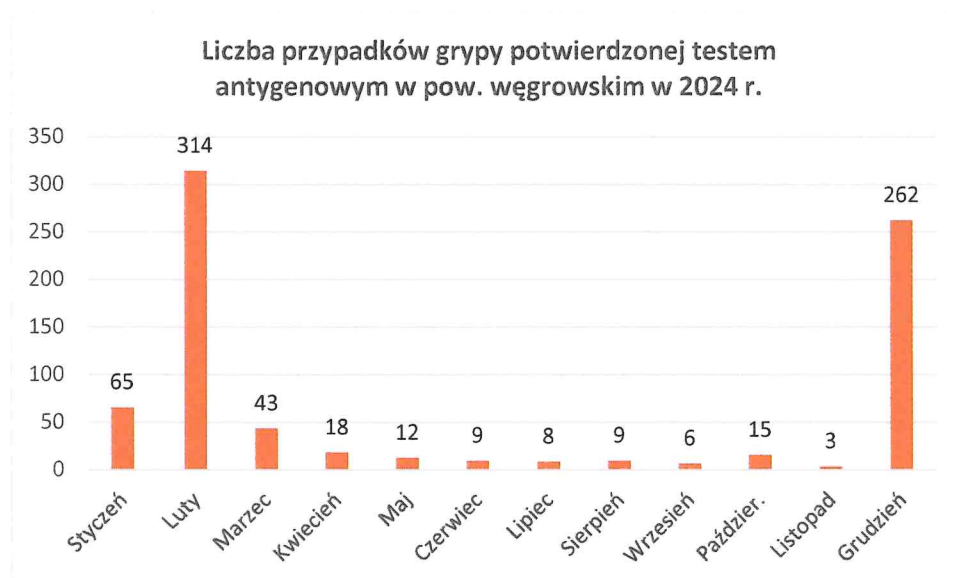
- łagodnych przebiegów zachorowań i leczenia głównie w warunkach domowych,
- niezgłaszanie się do lekarza,
- niewykonywania testów u wszystkich zgłaszających się chorych,
- niezgłaszania przez lekarzy do PPIS rozpoznanych zachorowań,

W 2024 r. hospitalizowano kilkanaście osób w związku z zachorowaniem na tę chorobę. Nie zarejestrowano żadnego zgonu, którego bezpośrednią przyczyną był COVID-19.

Grypa

Zgodnie ze zmianą systemu raportowania grypy, od 07.07.2024 r. PPIS rejestruje tylko przypadki grypy potwierdzonej laboratoryjnie (test antygenowy, badanie molekularne), nie wykazywane są przypadki grypopodobne.

W 2024 r. najwięcej zachorowań na gripę odnotowano w lutym i grudniu. W pozostałych miesiącach zapadalność była stosunkowo niewielka. Rozkład liczby zachorowań w ciągu roku potwierdza sezonowość tej choroby. Wyraźny wzrost zachorowań od grudnia 2024 r. obserwowany był w całej Polsce i woj. mazowieckim.

Liczba zarejestrowanych przypadków ospy wietrznej w stosunku do roku ubiegłego wzrosła o ok. 24% (2023 r.- 442 przypadki; 2024 r.- 546).

Zachorowań na inne choroby tzw. „szczepionkowe” (odra, świnka, różyczka, błonica, tężec) na terenie powiatu węgrowskiego w 2024 r. nie odnotowano.

3.3. Choroby przenoszone przez wektory (odzwierzęce)

Borelioza

Z przedstawionego wykresu wynika, że na lata 2021-2023 przypada spadek liczby zachorowań na boreliozę. W 2024 r. nastąpił ponowny wzrost zarejestrowanych przypadków boreliozy. Zachorowania na boreliozę mają najczęściej postać kliniczną: rumienia wędrującego, postać stawową. Dużo rzadziej występuje neuroborelioza (w 2024 r. zarejestrowano tylko 1 przypadek neuroboreliozy). Ze względu na brak szczepień przeciwko tej chorobie najważniejszą metodą zapobiegania jest stosowanie zasad ochrony przed ukąszeniami kleszczy podczas pobytu na terenach leśnych (odzież z długimi rękawami, nogawkami, czapki, zabudowane obuwie, stosowanie repelentów odstraszaających).

Kleszczowe zapalenie mózgu (KZM)

W 2024 r. na terenie pow. węgrowskiego zarejestrowano 7 przypadków KZM (w roku 2023-0 przypadków). Na poziom zachorowań na tę chorobę odkleszczową, wywołaną przez wirusy, ma wpływ m.in. niski poziom zaszczepienia przeciwko tej chorobie, w ramach szczepień zalecanych.

3.4. Inne choroby

Gruźlica

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie gruźlicy na terenie powiatu węgrowskiego jest dość stabilna. W 2024 r. spośród 12 przypadków najczęstszą postacią była gruźlica płuc (91,7%

wszystkich zachorowań). Zapadalność na gruźlicę była trzykrotnie większa wśród mężczyzn niż kobiet. Zachorowało więcej mieszkańców miast niż wsi. Przedział wiekowy zachorowań (45 - 65+ lat).

Osoby z kontaktu z chorymi na gruźlicę prątkującą były obejmowane nadzorem epidemiologicznym, informowano je o konieczności zgłaszania się do lekarzy w celu przeprowadzenia konsultacji i badań diagnostycznych.

Nadzór nad pokąsaniem przez zwierzęta (styczność i narażenie na wściekliznę)

W ciągu całego roku współpracowano z Inspekcją Weterynaryjną w zakresie nadzoru nad osobami pokąsanymi przez zwierzęta. Informacje przekazywano do Powiatowego Lekarza Weterynarii, celem objęcia zwierząt obserwacją. Ogółem w 2024 r. zgłoszono do PPIS w Węgrowie 75 przypadków pokąsania przez zwierzęta, głównie przez psy i koty. W przypadku 25 osób konieczne było podjęcie szczepień p/wściekliznie, z uwagi na brak możliwości obserwacji weterynaryjnej zwierząt.

4. Stan sanitarno-higieniczny nadzorowanych podmiotów leczniczych.

Liczba nadzorowanych podmiotów wykonujących działalność leczniczą wg ewidencji na dzień 31.12.2024 r. wyniosła ogółem **64**, w tym:

- szpital -**1**,
- lecznictwo ambulatoryjne (przychodnie, poradnie, ośrodki zdrowia) - **28**,
- pogotowia ratunkowe - **2**,
- gabinety indywidualnych praktyk lekarskich i dentystycznych - **33** (w tym 16 gabinetów stomatologicznych).

W 2024 r. przeprowadzono ogółem **38 kontroli** w tym 3 kontrole sprawdzające wykonanie decyzji w nadzorowanych podmiotach leczniczych. Nie wykazały one nieprawidłowości w zakresie stanu higieniczno-sanitarnego. Skontrolowane podmioty spełniają wymogi rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz.U. z 2022 r. poz. 402).

Nadal toczy się postępowanie administracyjne (decyzje PPIS) w związku z nieprawidłowościami w zakresie stanu sanitarno-technicznego w 3 obiektach publicznych.

W omawianym okresie stwierdzono wykonanie obowiązków z wydanych przez PPIS decyzji w 2 niepublicznych przychodniach.

W trakcie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie:

- procesów mycia i dezynfekcji narzędzi wielokrotnego użycia,
- procesów sterylizacji,
- higieny rąk personelu,
- utrzymania czystości pomieszczeń,
- stosowania indywidualnych środków ochrony osobistej,
- postępowania z odpadami medycznymi.

W związku z wystąpieniem w Szpitalu Powiatowym w Oddziale Internistyczno-Kardiologicznym ogniska zakażenia szpitalnego wywołanego przez szczep *Klebsiella pneumoniae* wytwarzający karbapenemazy NDM/OXA-48 (drobnoustroje groźne

z uwagi na oporność na działanie większości antybiotyków) przeprowadzono kontrolę w zakresie wdrożenia wytycznych MPWIS w Warszawie i konsultanta krajowego w dziedzinie mikrobiologii lekarskiej, dotyczących postępowania na wypadek rozprzestrzeniania się tych patogenów alarmowych. W dniu kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń. Zaopatrzenie w preparaty dezynfekcyjne, środki ochrony osobistej personelu (rękawiczki, maseczki, fartuchy jednorazowe) dostateczne. Postępowanie z bielizną szpitalną oraz odpadami medycznymi prawidłowe. Wydane zalecenia pokontrolne dotyczyły funkcjonowania systemu kontroli zakażeń w podmiocie.

Zakażenia szpitalne wywołane opornymi drobnoustrojami są uważane za jedno z największych zagrożeń zdrowia publicznego, dlatego bardzo ważne jest monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w szpitalu i zaangażowanie wszystkich w realizację procedur higienicznych i zapobiegawczych.

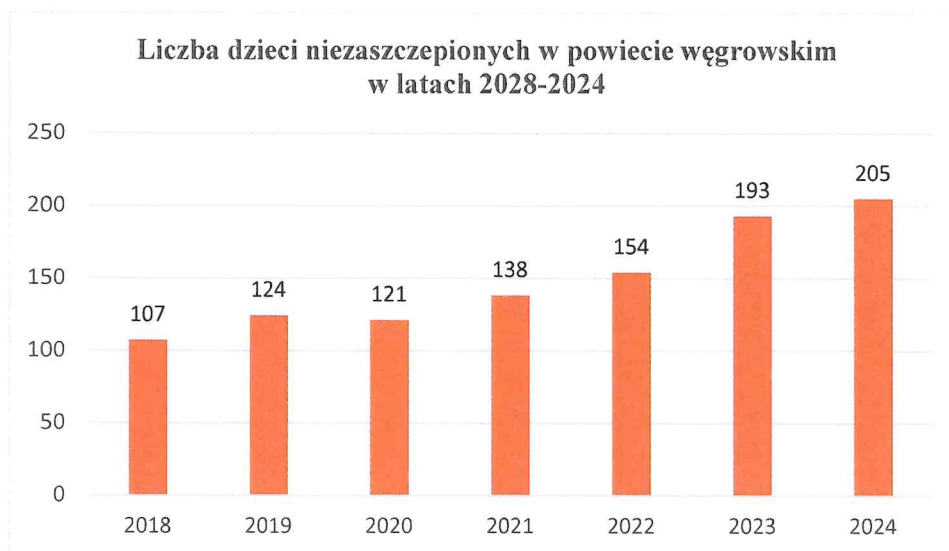
5. Szczepienia ochronne.

W 2024 r. sprawowano nadzór nad **23** punktami wykonującymi szczepienia ochronne w ramach umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia. PSSE prowadziła dystrybucję preparatów szczepionkowych dla nadzorowanych podmiotów. Sporządzano sprawozdania z wykonawstwa szczepień oraz rozchodu szczepionek i przekazywano do WSSE w Warszawie. Przeprowadzono **26 kontroli** w tych obiektach. Stan sanitarno-higieniczny gabinetów szczepień nie budził zastrzeżeń. Dokumentacja dotycząca wykonawstwa szczepień prowadzona była prawidłowo. W trakcie kontroli zwracano szczególną uwagę na zachowanie tzw. „łańcucha chłodniczego”, czyli zapewnienia wymaganej temperatury (2÷8 st. C) w czasie transportu i przechowywania preparatów szczepionkowych w placówce. Wszystkie nadzorowane punkty szczepień mają zapewnioną możliwość monitorowania temperatury w posiadanych urządzeniach chłodniczych, w których przechowywane są szczepionki. Obiekty te są wyposażone w elektroniczne rejestry temperatury z funkcją powiadamiania sms osób sprawujących nadzór. W przypadku braku energii elektrycznej bądź awarii lodówki osoba odpowiedzialna natychmiast otrzymuje informacje o nieprawidłowej temp. w urządzeniu i podejmuje odpowiednie działania.

Placówki posiadają procedury postępowania na wypadek przerwy w dostawie prądu i przerywania łańcucha chłodniczego. W 2024 r. wystąpił na terenie powiatu 1 przypadek awarii systemu monitorowania temperatury w lodówce do przechowywania preparatów szczepionkowych. Placówka poinformowała PPIS w Węgrowie i wdrożyła działania naprawcze.

W 2024 r. na terenie powiatu węgrowskiego zgłoszono i zarejestrowano 2 niepożądane odczyny poszczepienne (w 2023 r. – 1). W obu przypadkach były to odczyny o łagodnym przebiegu, pacjenci powrócili do pełni zdrowia.

Poważnym problemem jeśli chodzi o obowiązkowe szczepienia ochronne na terenie powiatu jest systematyczny wzrost liczby osób uchylających się od wykonania tego obowiązku. Na koniec 2024 roku liczba dzieci, których rodzice nie realizują obowiązku szczepień wynosiła 205 osób, co stanowi 1,71% liczby dzieci podlegających temu obowiązkowi. Ta tendencja wzrostowa, podobnie jak w całej Polsce, utrzymuje się od kilku lat.

Zmniejszanie się poziomu zaszczepienia dzieci i młodzieży jest w dużej mierze spowodowane nasilającymi się w całej Polsce ruchami antyszczepionkowymi, które zyskują coraz więcej zwolenników. Rodzice/opiekunowie, którzy odmawiają wykonania szczepień obowiązkowych u swoich dzieci, argumentują to najczęściej obawą o wystąpienie odczynu poszczepiennego, podważają jakość i bezpieczeństwo preparatów szczepionkowych, żądają wykonania przed szczepieniem badań wykluczających u dziecka uczulenie na poszczególne składniki szczepionki.

PPIS w Węgrowie stale podejmuje działania zmierzające do poprawy stanu zaszczepienia dzieci i młodzieży. Do rodziców/opiekunów dzieci wysyłane są pisma przypominające o tym obowiązku, informujące o wymiernych korzyściach szczepień w aspekcie zdrowotnym. Apele te nie przynoszą jednak wymiernych efektów. Sporadycznie rodzice zmieniają swoją decyzję i zgłaszają się z dzieckiem w celu uzupełnienia zaległości w szczepieniach.

W 2024 roku do rodziców/opiekunów prawnych nierealizujących obowiązkowych szczepień ochronnych u swoich dzieci wysłano 151 pism informujących o potrzebie, skuteczności, bezpieczeństwie i obowiązku szczepień ochronnych oraz o możliwości zastosowania, w przypadku dalszego uchylania się od szczepień, sankcji przewidywanych obowiązującymi przepisami. Z rodzicami/opiekunami prawnymi przeprowadzono rozmowy osobiste i telefoniczne. Wysłano 8 upomnień zawierających wezwanie do wykonania obowiązkowych szczepień z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę egzekucji administracyjnej. Skierowano do Wojewody Mazowieckiego 4 wnioski o wszczęcie egzekucji administracyjnej obowiązku szczepień i wystawiono 4 tytuły wykonawcze.

6. Nadzór nad zakładami żywności, żywienia i przedmiotów użytku.

W 2024 roku w ewidencji PSSE w Węgrowie znajdowało się **1024** obiektów (o 27 więcej w porównaniu do roku 2023), w tym:

- **466 zakładów produkcji żywności** (piekarnie, ciastkarnie, automaty do lodów, wytwórnie lodów, zakład produkcji suplementów diety, zakład garmazeryjny, wytwórnia tłuszczów roślinnych, producenci pierwotni),
- **401 obiektów obrotu żywnością** (hurtownie, sklepy, kioski, obiekty ruchome i tymczasowe, apteki, inne obiekty obrotu żywnością, środki transportu),

- **71 obiektów żywienia zbiorowego otwartego** (restauracje, bary, pijalnie piwa, fast – foody, gospodarstwa agroturystyczne),
- **82 obiekty żywienia zbiorowego zamkniętego** (bloki żywienia w szkołach, przedszkolach, żłobkach, domach opieki społecznej, na koloniach, ośrodkach szkolno-wychowawczych, w ośrodkach szkoleniowych, szpitalu),
- **3 wytwórnie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,**
- **1 obiekt obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.**

Łącznie w nadzorowanych obiektach **przeprowadzono 287 kontroli** (w 2023 r.– 252). **Skontrolowano 187 zakładów**, w tym: obiekty produkcyjne, obrotu żywnością oraz obiekty żywienia zbiorowego zaplanowane na 2024 rok.

W 2024 roku **wystawiono ogółem 121 decyzji** (w 2023 r. – 127):

- **42 decyzje zatwierdzające,**
- **1 decyzję nakazującą usunięcie uchybień;**
- **11 decyzje wykreślającą ;**
- **1 decyzję zmieniającą termin wykonania zaleceń;**
- **7 decyzji wygaszających postępowanie administracyjne,**
- **59 decyzji finansowych.**

Ponadto w 2024 wydano **171 zaświadczeń o wpisie do rejestru zakładów** oraz **33 zaświadczenia o wykreśleniu z rejestru zakładów.**

W związku z doniesieniami konsumentów o nieprawidłowościach w obiektach żywnościowo-żywnościowych na terenie powiatu węgrowskiego przeprowadzono **18 kontroli interwencyjnych**, zarzuty potwierdziły się w 5 przypadkach (27,8%), w tym w 1 obiekcie żywienia zbiorowego zamkniętego, w 3 sklepach spożywczo-przemysłowych i 1 obiekcie ruchomym. Liczba kontroli interwencyjnych była na podobnym poziomie do roku 2023 - 16 kontroli w tym w 5 przypadkach zarzuty były zasadne.

W związku z zaniechaniami sanitarno-higienicznymi stwierdzonymi podczas kontroli interwencyjnych nałożono **5 mandatów karnych o łącznej kwocie 1200 zł.** Mandat karne nałożono min. za: sprzedaż środków spożywczych po upływie dat przydatności do spożycia, brak aktualnych orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych, brak opracowanej i wdrożonej dokumentacji z zakresu dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej, niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny sprzętów, urządzeń oraz otoczenia, brak wody donoszonej w obiekcie ruchomym, brak segregacji przy sprzedaży oraz sprzedaż wędlin niewiadomego pochodzenia.

Ponadto w 2024 r, wystawiono **5 wniosków o nałożenie kar pieniężnych** do Mazowieckiego Państwowego Inspektora Sanitarnego w związku z brakiem zatwierdzenia i wpisu do rejestru zakładów (w 2023r. – 2 wnioski).

Ocena jakości zdrowotnej produkowanych i wprowadzanych do obrotu środków spożywczych.

W 2024 roku w ramach urzędowej kontroli i monitoringu pobrano do badań laboratoryjnych **242 próby środków spożywczych** (w 2023 – 229). **Kwestionowano 3 produkty** (w 2023-5):

- „Mięso mielone z fileta z piersi kurczaka 100%, do 4% tłuszczu, schłodzone, RZEŹNIK, masa netto 400g” firmy ANIMEX Kutno Sp. z o.o. - wykryto obecność Salmonella z grupy C₂ w 5 z 5 prób pobranych w ramach partii;
- „Wawel MICHAŁKI Z WAWELU klasyczne”, cukierki z orzeszkami arachidowymi w czekoladzie” - wykryto obecność żywych larw szkodników i ich pozostałości w całości pobranej próby;
- „Podudzie z kurczaka świeże, klasa A, KRAINA MIĘS””, firmy Drosed S.A., pobrano w ramach partii, do badań w kierunku mikrobiologii, w przedmiotowej próbie wykryto bakterię Salmonella z grupy C₁ w 3 z 5 prób pobranych w ramach partii.

W ramach systemu RASFF (systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach) podejmowano działania dotyczące **13 spraw** (tyle samo w 2023 r.), przeprowadzono ogółem **20 kontroli**.

Nie wystawiano decyzji nakazującej wycofanie z obrotu.

W **3 przypadkach** właściciele po otrzymaniu powiadomienia alarmowego w ramach procedury wycofania z obrotu, zwrócili zakwestionowane produkty. Przyczyny kwestionowania:

- wykrycie niedeklarowanego glutenu w produkcie pn. cebula suszona mielona, Indie, nr partii: 322602241- wycofano ze sprzedaży i zwrócono do dostawcy w ilości **19,64 kg** (zakład produkcji przypraw),
- stwierdzenie obecności bakterii Salmonella w produkcie pn. liście laurowe w proszku, Turcja, nr. partii: 63/0803/4/01, najlepiej spożyć przed 02.09.2025 r., wycofano ze sprzedaży i zwrócono dostawcy w ilości **20 kg** (zakład produkcji przypraw),
- stwierdzenie przekroczenia wartości poziomu akrylamidu w produkcie pn. herbatniki ETI Tea biscuits, nr partii: L 183 19:40. 1, bb 01/07/2025, wycofano ze sprzedaży i zwrócono dostawcy w ilości **7 szt.** (sklep spożywczo-przemysłowy).

7. Jakość wody przeznaczonej do spożycia.

Na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Węgrowie znajduje się 20 wodociągów publicznych opartych na ujęciach głębinowych. Ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę korzysta ok. 63,2 tys. osób. Nadzorem sanitarnym objęte są również 2 wodociągi zakładowe (Zakład Mleczarski Hochland i Zakłady Mięsne Żeleźniki).

W ramach nadzoru sanitarnego pobrano i zbadano w laboratorium państwowej inspekcji sanitarnej łącznie 86 próbek wody w tym: 85 próbek z wodociągów publicznych, 1 próbka z kąpieliska pobrana przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego.

W 2024 roku nie pobierano w ramach nadzoru próbek z instalacji ciepłej wody. Placówki do tego zobligowane wykonywały badania w ramach kontroli wewnętrznej, o wynikach informowany był PPIS w Węgrowie. Minimalna częstotliwość pobierania próbek ciepłej wody przez podmioty wykonujące działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne tj. 2 razy w roku, w innych budynkach co trzy lata, jeśli w kolejnych badaniach w odstępach rocznych stwierdzono *Legionella sp.* < 100 jtk/100 ml wody, co zostało określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W domach Pomocy Społecznej badania wykonane były w 2023 roku, analizy badań nie wykazały skażenia bakteriami *Legionella*.

Chwilowy brak przydatności wody do spożycia, w zakresie wymagań mikrobiologicznych stwierdzono w 3 wodociągach (Polków Sagały, Złotki – obecność enterokoków, wodociąg Grębków- obecność enterokoków i bakterii grupy coli).

PPIS w Węgrowie niezwłocznie wydał komunikaty i decyzje administracyjne dotyczące nieprzydatności wody do spożycia.

Warunkową przydatność wody ze względu na podwyższony poziom manganu stwierdzono w wodociągu Górki Grubaki.

W ww. przypadkach przekroczenia zostały usunięte, przedstawiono pozytywne wyniki badań kontrolnych wody, PPIS wydał pozytywne oceny jakości wody dla ww. wodociągów.

Odnotowano również pojedyncze przypadki przekroczenia ogólnej liczby mikroorganizmów, mętności, manganu, żelaza i zapachu, które nie skutkowały wydaniem decyzji ale wiązały się z podjęciem działań naprawczych i przedstawieniem PPIS w Węgrowie prawidłowych wyników badań.

Wszystkie przedsiębiorstwa wodociągowe wykonywały badania wody w ramach kontroli wewnętrznej. Woda pobierana była w punktach zgodności, ustalonych wspólnie z administratorami wodociągów. Punkty pobierania próbek wody zlokalizowane są na sieci wodociągowej u odbiorców usług oraz wody uzdatnionej podawanej do sieci. Przedsiębiorstwa wodociągowe przedstawiły do uzgodnienia harmonogramy pobierania próbek wody.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Węgrowie, zgodnie z wytycznymi MPWIS i GIS, mając na uwadze zadania realizowane na rzecz bezpieczeństwa zdrowotnego wody, zwrócił się, do przedsiębiorstw wodociągowych o przeprowadzanie cyklicznych kontroli stanu technicznego urządzeń/infrastruktury wodociągowej np. stanu wywietrzników wentylacyjnych zbiorników wyrównawczych oraz opracowanie procedur, które będą minimalizowały ryzyko występowania niebezpiecznych zdarzeń na wodociągach.

Charakterystyka urządzeń zaopatrujących ludność w wodę

Produkcja wody w m ³ /dobę	Nazwa wodociągu	Długość sieci wodociągowej w km	Nazwa gminy
<100	Czerwonka	15,25	Wierzbno
	Wierzbno	20,96	
	Rostki	34,82	Miedzna
100-1000	Ostrówek	72,80	Łochów
	Stoczek	56,53	Stoczek
	Stare Lipki	69,94	
	Sadowne	130,79	Sadowne
	Złotki	29,31	
	Miedzna	91,98	Miedzna
	Jartypory	10,03	Liw
	Tończa	67,29	
	Wyszków	46,37	
	Grębków	42,20	Grębków
	Kopcie	27,50	

	Polków Sagały	25,30	Korytnica
	Leśnogóra	20,90	
	Pniewnik	60,90	
	Górki Grubaki	150,23	
1000-10000	Węgrów	126,58	Węgrów
	Łosiewice	146,80	Łochów

W przeprowadzonych badaniach wody z wodociągów: Sadowne, Kopcie, Leśnogóra, Pniewnik, Stoczek, Miedzna, Wierzbno, Czerwonka nie stwierdzono przekroczeń żadnego badanego parametru.

Ciepła woda użytkowa

Monitorowano jakość ciepłej wody użytkowej pod kątem bakterii Legionella w następujących obiektach:

- Szpital Powiatowy w Węgrowie;
- Samorządowy Dom Pomocy Społecznej w Starych Lipkach, gm. Stoczek;
- Samorządowy Dom Pomocy Społecznej „Pogodnej Starości” w Ostrówku;
- Dom Opieki „Przystań pod Liwcem” w Barchowie, gm. Łochów;
- Dom Opieki w Stawiskach, gm. Grębków;
- ITAMED Centrum Opiekuńczo – Rehabilitacyjne w Sadolesiu, gm. Sadowne;
- Hotel Everest w Węgrowie;
- Pałac i Folwark Łochów;
- Hotel Krasnodębski w Węgrowie;
- Internat przy Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Węgrowie;
- Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Jaworku;
- Dom Dziecka w Kaliskach.

Badania w Szpitalu Powiatowym przeprowadzone zostały zgodnie z uzgodnionym harmonogramem badań na 2024 rok. W ramach kontroli wewnętrznej próbki wody zostały pobrane w kwietniu i wrześniu. W kwietniu z 5 pobranych próbek w 2 stwierdzono skażenie średnie tj., Oddział Położniczo – Noworodkowy i Oddział Dziecięcy we wrześniu ponownie skażenie średnie na Oddziale Położniczo – Noworodkowym. Przeprowadzono dezynfekcję termiczną. Sprawdzone ponownie jakość ciepłej wody, badania nie wykazały obecności bakterii Legionella.

Podczas kontroli sanitarnych przeprowadzano działania edukacyjno – informacyjne na temat właściwej eksploatacji wewnętrznej sieci wodociągowej mającej na celu zmniejszenie ryzyka występowania bakterii z rodzaju Legionella. Dokonywania regularnych przeglądów, unikania stagnacji wody, okresowego przegrzewania wody, utrzymania właściwej temperatury.

W 2024 roku otrzymano 5 interwencji dotyczących niewłaściwej jakości wody:

- 2 dotyczyły nieodpowiedniego zapachu wody z wodociągu Stare Lipki, obie interwencje uznane za zasadne;
- 2 dotyczyły wody z wodociągu Górki Grubaki, jedną interwencję wycofano, druga bezzasadna;
- 1 dotyczyła podwyższonego poziomu żelaza w wodzie z wodociągu Leśnogóra, interwencja bezzasadna.

Ocena jakości wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpeli.

W sezonie kąpieliskowym w 2024 roku czynne było Kąpielisko Miejskie Zalew nad Liwcem k/Węgrowa. Sezon kąpieliskowy trwał od 22 czerwca do 31 sierpnia 2024 r.

Uzgodniono harmonogram badania wody z kąpieliska, zgodnie z którym pobierane były próbki wody do badań (tabela 1). W czasie całego sezonu woda była przydatna do kąpeli.

Tabela 1

Data pobrania	Przydatna/Nieprzydatna	Data wydania oceny/decyzji	Uwagi
17.06.2024	przydatna	20.06.2024	pobrana przed rozpoczęciem sezonu
08.07.2024	przydatna	10.07.2024	pobrana zgodnie z harmonogramem
29.07.2024	przydatna	31.07.2024	pobrana zgodnie z harmonogramem
12.08.2024	przydatna	14.08.2024	pobrana zgodnie z harmonogramem

Po czterech sezonach kąpieliskowych, na podstawie pobranych próbek wody w latach 2021-2024, jakość wody w kąpielisku została sklasyfikowana jako dostateczna.

Wypoczywający nad Zalewem mają do dyspozycji oprócz plaży, dwa boiska w tym jedno do siatkówki plażowej, plac zabaw dla dzieci, możliwość cumowania sprzętu wodnego. Kąpielisko i teren przyległy przystosowany dla osób z niepełnosprawnością. Na terenie kąpieliska znajdują się dwie toalety odrębne dla mężczyzn i kobiet oraz jedna toaleta typu TOI-TOI. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Toalety czyste, dezynfekowane, wyposażone w mydło i ręczniki jednorazowe.

Uczestniczono w czterech kampaniach edukacyjnych dotyczących bezpiecznych zachowań nad wodą. W dniu 26 maja na Rynku Mariackim w Węgrowie, 16 czerwca w Łochowie, 18 czerwca nad Zalewem k/Węgrowa, 10 sierpnia na Rynku Mariackim w Węgrowie. Podczas spotkań przeprowadzono szereg rozmów, uczestnicy otrzymali broszury/ulotki dot. bezpiecznego przebywania nad wodą. Ponadto na stronie internetowej oraz facebooku umieszczane były informacje dotyczące jakości wody w Kąpielisku Miejskim Zalew nad Liwcem k/Węgrowa oraz informacje dot. serwisu kąpieliskowego i bezpieczeństwa nad wodą.

8. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.

8.1. Stan sanitarny zaplecza Szpitala Powiatowego.

Szpital Powiatowy w Węgrowie zaopatrywany jest w wodę z wodociągu publicznego Węgrów. Rezerwowym źródłem zaopatrzenia w wodę są dwie studnie głębinowe. Ścieki odprowadzane do sieci kanalizacyjnej. Szpital zaopatrywany jest w ciepło oraz ciepłą wodę z własnej kotłowni gazowo-olejowej. W 2024 r. przeprowadzono kontrolę w zakresie postępowania z bielizną. Bielizna szpitalna prana jest w firmie zewnętrznej na podstawie umowy z firmą Tom-Marg Sp. z o. o. ul. Płk. Stanisława Dąbka 16, 30-732 Kraków, zawartej do dnia 01.12.2026 r. Wskazane miejsce prania bielizny w Pralni Tom-Marg ul. Moniuszki 13, Słupno k/ Radzymina. Transport bielizny ze szpitala do pralni odbywa się trzy razy w tygodniu, środkami transportu należącymi do firmy Tom-Marg.

Na terenie szpitala wydzielone są magazyny bielizny czystej i brudnej. Wprowadzony jest system identyfikacji radiowej bielizny czystej i brudnej RFID. Czytnik znajduje się

w magazynie bielizny czystej. Zapewniono rozdział czasowy skanowania bielizny czystej i brudnej.

Bielizna zbierana jest w workach koloru czerwonego – zakaźna, pozostała w workach koloru niebieskiego. Do pralni oddawane są również mopy. Worki z bielizną brudną transportowane są z oddziałów do magazynu za pomocą wózków transportowych.

Na oddziałach, czysta bielizna przechowywana jest w wydzielonych szafach.

Szpital posiada instrukcję postępowania z bielizną czystą i brudną.

W dniu kontroli stan sanitarno – higieniczny magazynu bielizny czystej i brudnej, nie budził zastrzeżeń.

8.2. Domy pomocy społecznej i inne zapewniające całodobową opiekę

Obiekty	Liczba obiektów	Liczba skontrolowanych	Liczba wydanych decyzji merytorycznych	Liczba nałożonych mandatów	Kwota mandatów
Domy Pomocy Społecznej	2	2	0	0	0
Inne	3	3	0	0	0

W 2024 roku na terenie powiatu węgrowskiego zwiększyła się liczba obiektów zapewniających całodobową opiekę osobom z niepełnosprawnością, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku. W 2023 r. pod nadzorem były trzy obiekty obecnie jest pięć obiektów. Powstały dwie placówki działające na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, zarejestrowane przez Wojewodę Mazowieckiego:

- Dom Opieki Przyszań Pod Liwcem w Barchowie: placówka przeznaczona dla 31 osób,
- Dom Spokojnej Starości w Stawiskach: placówka przeznaczona dla 24 osób.

Placówki spełniają standardy sanitarne i bytowe, utrzymane są w dobrym stanie sanitarno – higienicznym oraz technicznym, zapewniając mieszkańcom odpowiednie warunki życia. Wszystkie obiekty przystosowane są dla osób z niepełnosprawnością, zarówno budynki jak i otoczenie nie mają barier architektonicznych.

Podmioty w celu ochrony zdrowia mieszkańców wyżej wymienionych obiektów dokonują okresowych badań próbek wody z instalacji ciepłej wody w kierunku bakterii Legionella, z częstotliwością określoną w rozporządzeniu.

Podczas kontroli obiektów prowadzono działania edukacyjno-informacyjne w zakresie profilaktyki przeciw namnażaniu się bakterii Legionella spp. oraz obowiązku przedstawienia sprawozda z badań PPIS.

8.3. Obiekty hotelarskie

Obiekty	Liczba obiektów	Liczba skontrolowanych	Liczba wydanych decyzji merytorycznych	Liczba nałożonych mandatów	Kwota mandatów
Hotele	3	1	0	0	0
Inne obiekty, świadczące usługi hotelarskie	2	2	0	0	0

Stan sanitarny obiektów hotelarskich należy ocenić jako dobry. Wszystkie obiekty korzystają z wody z wodociągów publicznych, ścieki odprowadzane do kanalizacji, jeden obiekt posiada zbiornik bezodpływowy. Postępowanie z bielizną czystą i brudną prawidłowe. Jakość ciepłej wody użytkowej jest kontrolowana poprzez wykonywanie badań, zgodnie z częstotliwością określoną w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

8.4. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej

Obiekty	Liczba obiektów	Liczba skontrolowanych	Liczba wydanych decyzji merytorycznych	Liczba nałożonych mandatów	Kwota mandatów
Zakłady Fryzjerskie	59	21	0	0	0
Zakłady Kosmetyczne	24	17	0	0	0
Solarium	1	1	0	0	0
Siłownia	1	1	0	0	0
Inne zakłady świadczące więcej niż jedną z usług fryzjerskich kosmetycznych, odnowy biologicznej, tatuażu	11	5	0	0	0

Podczas kontroli stwierdzono dbałość o stan bieżącej czystości i higieny pomieszczeń, prawidłowość przeprowadzanej dezynfekcji oraz właściwego przechowywania środków dezynfekcyjnych. W zakładach kosmetycznych są opracowane i wdrożone procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi. Podczas kontroli w zakładach kosmetycznych zwracano szczególną uwagę na wykonywanie sterylizacji narzędzi i sprawdzanie skuteczności sterylizacji za pomocą testów chemicznych i biologicznych. W nielicznych obiektach nie jest wykonywana sterylizacja narzędzi, zalecono zapewnić możliwość sterylizacji w opakowaniach jednostkowych w autoklawie parowym typu B.

Branża Beauty oferuje coraz więcej usług, poprawie ulega stan sanitarno – techniczny obiektów. W listopadzie 2024 roku otrzymano interwencję dotyczącą niskiej temperatury w pomieszczeniach oraz braku ciepłej wody w siłowni w Węgrowie. Jak ustalono podczas kontroli interwencyjnej nastąpiła krótka przerwa w dostawie ciepła i ciepłej wody ze względu na awarię pieca. Awaria została usunięta.

8.5. Inne obiekty

W 2024 roku skontrolowane zostały;

- 4 zakłady pogrzebowe;
- 2 parki rekreacyjne;

- 9 cmentarzy.

Zakłady pogrzebowe kontrolowane są pod kątem stanu sanitarnego obiektów oraz transportu pogrzebowego. Skontrolowano 4 samochody do przewozu zwłok, pojazdy prawidłowo oznakowane w sposób wskazujący na jego przeznaczenie, w należytym stanie sanitarnym.

Stan sanitarno - porządkowy cmentarzy nie budził zastrzeżeń. Uregulowana została gospodarka z odpadami, zawarte zostały umowy na odbiór odpadów z cmentarzy.

Sekcja Higieny Komunalnej w ramach prowadzonego nadzoru wydała:

- 40 decyzji administracyjnych w tym: 34 dotyczących ekshumacji, 4 decyzje dotyczące jakości wody, 1 decyzja dotyczyła wywiezienia zwłok z poza Polski, 1 decyzja umarzająca postępowanie administracyjne;
- 5 decyzji o opłacie;
- 4 postanowienia w tym: 3 dotyczące sprowadzenia zwłok/szczątków z zagranicy, 1 dotyczące wykazu kąpielisk;
- 99 ocen i opinii sanitarnych w tym: 78 ocen jakości wody do spożycia, 4 oceny jakości wody w kąpielisku, 10 ocen obszarowych, 9 opinii (5 dotyczących imprez masowych, 4 dot. zmian do regulaminów utrzymania czystości i porządku w gminach);

Otrzymano i rozpatrzono 9 interwencji (w 2023 było 4) w tym:

- 5 dotyczących jakości wody z wodociągów publicznych;
- 2 przekazano do innego organu zgodnie z właściwością;
- 1 dotycząca obecności insektów w mieszkaniu;
- 1 dotyczyła nieprawidłowości w siłowni.

2 interwencje były zasadne.

9. Warunki sanitarne środowiska pracy.

W 2024 roku PPIS w Węgrowie nadzorował 135 obiektów w zakresie higieny pracy, o 5 mniej niż w 2023 r. 5 zakładów pracy zakończyło działalność.

Do tej grupy należą:

- **zakłady pracy (108);**
- **podmioty wprowadzające do obrotu produkty biobójcze (28);**
- **podmioty wprowadzające do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne, detergenty i produkty kosmetyczne (31);**
- **1 podmiot produkujący naturalne produkty kosmetyczne.**

W ramach sprawowanego nadzoru egzekwowano od pracodawców zapewnienie właściwych warunków higieny pracy, w tym:

- dokonywanie ocen ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy uwzględniających występujące narażenia zawodowe,
- zapoznavanie pracowników z tym ryzykiem i stosowanie odpowiednich środków profilaktycznych zmierzających do minimalizacji ryzyka,
- egzekwowano od pracodawców badania i pomiary stężeń i natężeń czynników szkodliwych w środowisku pracy, umożliwiające ocenę stopnia ryzyka i podejmowanie stosownych działań naprawczych.

W zakładach pracy w zależności od prowadzonych procesów występują narażenia na różne czynniki szkodliwe dla zdrowia pracowników.

Najpowszechniej występujące czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy to:

- hałas emitowany przez maszyny i urządzenia techniczne,
- pyły niesklasyfikowane ze względu na toksyczność powstające w procesach spawania i szlifowania metali,
- pyły organiczne pochodzenia roślinnego i zwierzęcego w zakładach branży rolno-spożywczej,
- pyły mąki,
- pyły drewna w zakładach produkcji drewna i mebli (tartaki, zakłady meblarskie),
- czynniki chemiczne emitowane w procesach malarskich, spawalniczych, oraz przetwórstwa tworzyw sztucznych,
- czynniki rakotwórcze występujące jako emisje zanieczyszczające w procesach technologicznych,
- czynniki biologiczne charakterystyczne dla określonych branż jak wirusy, bakterie, grzyby i pasożyty 2 i 3 grupy zagrożenia.

Narażenie na ww. czynniki szkodliwe dla zdrowia ma charakter kontaktowy, a tylko sporadycznie występują przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń/natężeń niektórych z nich.

W 2024 roku **odnotowano 3 przypadki przekroczenia najwyższych dopuszczalnych wartości** na stanowisku pracy w zakładach w powiecie węgrowskim (w 2023 był 1 taki przypadek) . Były to:

- przekroczenia stężenia manganu i jego związków nieorganicznych na 2 stanowiskach ślusarza – spawacza.
- przekroczenia stężenia pyłów drewna na 2 stanowiskach pracy w zakładzie meblarskim.
- Przekroczenia natężenia hałasu na 2 stanowiskach pracy: mechanika i ślusarza – mechanika.

Pracodawcy zostali zobowiązani decyzjami administracyjnymi do wyeliminowania przekroczeń normatywów higienicznych dla danego czynnika, oraz wdrożenia odpowiednich procedur w celu zapewnienia bezpieczeństwa pracowników na danym stanowisku do czasu wykonania nakazu.

W przypadku przekroczeń NDS (najwyższych dopuszczalnych stężeń) pracodawcy skutecznie doprowadzili do obniżenia stężeń, a tym samym poprawili warunki pracy.

Jeżeli chodzi o przekroczenia NDN (najwyższych dopuszczalnych natężeń) pracodawca wdrożył program naprawczy oraz wprowadził obowiązek stosowania odpowiednio dobranych ochronników słuchu. Na stanowisku pracy ślusarz – mechanik doprowadzono do obniżenia wartości natężenia hałasu.

Łącznie w 2024 roku pracownik PSSE w Węgrowie skontrolował **63 zakłady pracy i wprowadzających do obrotu produkty chemiczne i kosmetyki**, w których przeprowadzono ogółem **68 kontroli**, w tym:

- 66 kontroli podstawowych,
- 1 kontrolę interwencyjną dotyczącą oznakowania produktu biobójczego,
- 1 kontrolę interwencyjną dotyczącą dokumentacji w zakładzie.

Uchybienia higieniczno-sanitarne stwierdzono w **7 zakładach** (11 % skontrolowanych).
W 2023 r. uchybienia stwierdzono w 13,8 % zakładów skontrolowanych.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości:

- brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy;
- brak orzeczeń lekarskich i szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy;
- brak dokumentacji wymaganej przy występujących w zakładzie czynnikach szkodliwych.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, w wyniku przeprowadzonych kontroli, wydano ogółem **13 decyzji administracyjnych**, w tym:

- **7 decyzji podstawowych** nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień – **15 nakazów**,
- **6 decyzji przedłużających termin** wykonania obowiązków

10. Sytuacja epidemiologiczna chorób zawodowych.

W 2024 roku prowadzono **8** postępowań w sprawach zgłoszonych podejrzeń chorób zawodowych (w 2023 r. prowadzono 6 postępowań), sporządzono **8 ocen narażenia zawodowego**.

Wydano następujące decyzje:

- **2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej** (postępowania prowadzone od 2023 r.),
- **7 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej** (1 decyzja z postępowania prowadzone od 2023r.)

Na tą chwilę prowadzone są 2 postępowania z 2024r.

Choroby zawodowe w latach 2022 - 2024:

Rok	Liczba stwierdzonych chorób zawodowych	Rodzaj choroby wg wykazu chorób zawodowych/zawód
2022	5	- Borelioza – 4 przypadki (rolnicy), - Obustronny zespół cieśni nadgarstka – 1 przypadek (fryzjerka)
2023	4	- Borelioza – 2 przypadki (rolnik i leśnik), - Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym trwającym co najmniej 15 lat - niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią – 1 przypadek (nauczycielka) - Obustronny zespół cieśni nadgarstka – 1 przypadek (rolnik)

2024	7	- Borelioza – 5 przypadków (3 leśników i 2 rolników); - Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym trwającym co najmniej 15 lat - niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią – 1 przypadek (nauczycielka) - Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym trwającym co najmniej 15 lat – guzki głosowe twarde – 1 przypadek (nauczycielka)
------	---	---

Spośród zarejestrowanych chorób zawodowych najczęściej stwierdzane są choroby zakaźne, w tym coraz częściej rozpoznawana jest borelioza wśród leśników i rolników (ponad dwukrotny wzrost w porównaniu z 2023 r.).

Zauważalny jest także nieznaczny wzrost przypadków schorzeń obejmujący przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym trwającym co najmniej 15 lat.

11. Ocena zagrożeń substancjami i preparatami chemicznymi.

W 2024 roku sprawowano system kontroli i nadzoru nad „chemikaliami” oparty na przepisach ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach i mieszaninach chemicznych niebezpiecznych oraz wydanych na jej podstawie przepisach wykonawczych dostosowanych do prawa Unii Europejskiej, z uwzględnieniem rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 REACH w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów oraz rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 CLP w sprawie klasyfikacji i oznakowania. Nadzór ten sprawowano w szczególności **nad stosowaniem substancji/preparatów chemicznych do celów zawodowych** w nadzorowanych zakładach pracy. W toku prowadzonych kontroli oceniano przestrzeganie przez użytkowników obowiązków wynikających z ww. przepisów:

- prowadzenie spisów stosowanych substancji/mieszanin,
- posiadanie kart charakterystyki substancji/mieszaniny niebezpiecznej i udostępnianie ich pracownikom oraz stosowanie się do podanych zaleceń,
- poprawność oznakowania opakowań, instalacji i urządzeń zawierających takie substancje lub mieszaniny.

Prowadzono też nadzór nad obrotem takich substancji i mieszanin głównie pod kątem:

- posiadania zezwoleń,
- właściwej klasyfikacji i oznakowania, z uwzględnieniem zaistniałych zmian prawnych w tym zakresie.

Przeprowadzono:

- **20 kontroli dotyczących stosowania,**
- **9 kontroli dotyczących wprowadzania do obrotu substancji/ mieszanin chemicznych niebezpiecznych.**

Prowadzono działania związane z nadzorem nad wprowadzaniem do obrotu **produktów biobójczych**, przeprowadzono 10 kontroli (podobnie jak w 2023r.) . W ewidencji brak producentów, importerów/dostawców tych produktów. Kontrolowano wprowadzanie do obrotu produktów biobójczych, w szczególności pod kątem przestrzegania zakazu stosowania substancji czynnych, które nie mogą wchodzić w skład produktów biobójczych, po dniu 20 sierpnia 2009 roku, zgodnie z decyzją Komisji WE z dnia 28 lipca 2008 r. dotyczącą niewłączania niektórych substancji do załącznika I, IA lub IB do dyrektywy Nr 98/8/WE, z uwzględnieniem informacji o zakazie wprowadzania do obrotu takich określonych produktów, uzyskanych od innych PPIS.

Przeprowadzono **3 kontrole** dotyczące oceny realizacji przepisów w zakresie wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych wynikających z rozporządzenia (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009r. implementowane w Polsce ustawą z dnia 4 października 2018r. o produktach kosmetycznych. Podczas kontroli nie stwierdzono uchybień.

Przeprowadzono **4 kontrole** dotyczących oceny realizacji wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu detergentów wynikających z rozporządzenia (WE) nr 648/2004 z dnia 31 marca 2004 r. Uchybień nie stwierdzono.

Przeprowadzono **1 kontrolę** u producenta naturalnych kosmetyków dotyczącą realizacji wymogów w zakresie dobrej praktyki produkcji oraz wymogów wynikających z rozporządzenia (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. Uchybień nie stwierdzono.

W toku sprawowanego nadzoru nie stwierdzano rażących uchybień. Na terenie powiatu węgrowskiego brak producentów i importerów substancji i mieszanin niebezpiecznych, a dystrybucja i stosowanie tych mediów kształtuje się na poziomie umiarkowanym, wynikającym z lokalnych potrzeb i uwarunkowań.

12. Nadzór nad środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii określa sposób egzekwowania zakazu wytwarzania i/lub wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

Na mocy ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej zadania PIS obejmują sprawdzenie przestrzegania przepisów o zakazie wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

W przypadku nieprzestrzegania tego prawa wymierzana jest kara w trybie administracyjnym, które należy do właściwości państwowego inspektora sanitarnego.

Przeprowadzono **1 kontrolę obiektów** w ramach podejrzenia wprowadzania do obrotu środków zastępczych. W trakcie kontroli nie stwierdzono wytwarzania i obrotu tych środków. W okresie sprawozdawczym prowadzono monitoring zatruc w cyklu miesięcznym, nie stwierdzono przypadków podejrzenia zatrucia tymi środkami.

13. Warunki sanitarne w placówkach oświatowo-wychowawczych.

W 2024 roku pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Węgrowie, na terenie powiatu węgrowskiego znajdowało się ogółem 104 placówki nauczania i wychowania w tym:

68 placówek stałych:

- 17 przedszkoli,
- 8 żłobków,
- 24 szkoły podstawowe ,
- 11 zespołów szkół. (placówki funkcjonujące w zespołach : 7 szkół podstawowych, 7 przedszkoli, 4 licea ogólnokształcące, 3 technika, 2 szkoły branżowe, 1 szkoła policealna, warsztaty szkolne, internat),
- 2 licea ogólnokształcące,
- 1 poradnia psychologiczno -pedagogiczna,
- 1 placówka opiekuńczo- wychowawcza,
- 1 specjalny ośrodek szkolno – wychowawczy,
- 1 młodzieżowy ośrodek wychowawczy,
- 2 placówki wsparcia dziennego,

34 placówki sezonowe :

- 28 turnusy wypoczynku letniego,
- 6 turnusów wypoczynku zimowego,

1 zielona szkoła:

- Zorganizowana dla uczniów z terenów popowodziowych ze Szkoły Podstawowej z Łądką Zdrój, w Ośrodku Edukacyjnym Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego w Kaliska 93, 07-130 Łochów, wchodzącego w skład Mazowieckiego Zespołu Parków Krajobrazowych,

1 Fundacja By The Way, ul. Bolesława Prusa 32, 07-100 Węgrów:

- placówka przeznaczona do przeprowadzenia w niej turnusu rehabilitacyjnego dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi, przez MEDIKAR Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością SP.k. ul. Sielecka 22, 00-738 Warszawa, Centrum Zdrowia Psychicznego w Sokołowie Podlaskim ul. Wolności 29, 08-300 Sokołów Podlaski.

W roku 2024 przeprowadzono 95 kontroli sanitarnych w tym:

- 78 kontroli stałych placówek nauczania i wychowania,
- 15 kontroli letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży,
- 2 kontrole, w obiektach poza wykazem placówek.

W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych i stwierdzonych nieprawidłowościach wydano:

1 decyzję administracyjną celem poprawy stanu sanitarno – technicznego w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Jaworku.

Podczas bieżących kontroli sanitarnych w placówkach nauczania i wychowania ocenie podlegały następujące zagadnienia:

Stan techniczny (dotyczący ścian, sufitów, podłóg, posadzek, stolarki okiennej i drzwiowej), w większości placówek ulega z roku na rok poprawie. W jednej skontrolowanej placówce budził zastrzeżenia, w związku z tym wydano decyzję administracyjną.

Wyposażenie techniczne budynków. Wszystkie placówki są podłączone do wodociągów publicznych. Placówki w budynkach bez sieciowej kanalizacji (miejscowej/ gminnej/ wiejskiej) z własnym szambem lub oczyszczalnią ścieków: **24 (34,30% skontrolowanych)**, w tym: 4 przedszkola (23,50%) , 17 szkół podstawowych (70,80%), 5 zespołów szkół (45.50%), 1 placówka opiekuńczo – wychowawcza (100%), młodzieżowy ośrodek wychowawczy (100%). Placówki te są usytuowane na terenach wiejskich, gdzie nie ma kanalizacji centralnej. We wszystkich skontrolowanych placówkach zapewniono: wentylację grawitacyjną.

Warunki do utrzymania higieny osobistej. Wszystkie skontrolowane placówki zapewniają zachowanie standardów dostępności do urządzeń sanitarnych. W każdej zapewniono przy punktach wodnych wodę bieżącą ciepłą oraz środki higieny osobistej.

Wyposażenie, (sprzęt i meble edukacyjne). Stan techniczny nie budził zastrzeżeń, wyposażenie posiada atesty lub certyfikaty.

Oznakowanie mebli szkolnych i dostosowanie ich do wzrostu uczniów. Dokonano oceny dostosowania mebli szkolnych do zasad ergonomii w 4 placówkach, w 16 oddziałach, oceniono 246 stanowisk. Stwierdzono:

- uczniowie po rozpoczęciu bieżącego roku szkolnego zostali zmierzani przez pielęgniarkę szkolną i na tej podstawie dostosowano rozmiar ławki i krzesła dla każdego ucznia,
- każdy uczeń zna rozmiar krzesła i stolika, w których powinien siedzieć;
- w 3 placówkach, w każdej sali zajęć znajdują się meble o zróżnicowanej wysokości, tak by każdy uczeń mógł wybrać odpowiednie dla siebie;
- w 3 placówkach meble edukacyjne prawidłowo zestawione i oznakowane, w dobrym stanie technicznym, w dniu kontroli każdy uczeń korzysta z właściwego stanowiska pracy- dostosowanego do zasad ergonomii;
- w 3 placówkach, uczniowie w czasie zajęć nie zmieniają sal lekcyjnych, wszystkie lekcje odbywają się w tej samej sali co korzystnie wpływa na możliwość dostosowania mebli do zasad ergonomii;
- wszyscy uczniowie mają możliwość pozostawienia w placówkach części podręczników i przyborów szkolnych .

Nieprawidłowości stwierdzono w 1 placówce, w 4 oddziałach klasowych, 15 uczniów (ze 132 objętych badaniem) korzystało z mebli niedostosowanych ergonomicznie do wzrostu. System nauki w tej szkole pracowniany, uczniowie po każdej lekcji zmieniają salę zajęć. W ubiegłym 2023 roku nie przeprowadzano oceny ergonomii mebli szkolnych.

Rozkład zajęć lekcyjnych. W ocenianych rozkładach zajęć lekcyjnych nie stwierdzono nieprawidłowości, we wszystkich skontrolowanych placówkach przerwy lekcyjne są 10 minutowe oraz 1 lub 2 przerwy dłuższe obiadowe.

Warunki w pracowniach szkolnych.

Pracownie komputerowe 36 - oceniano ustawienie monitorów, zapewnienie bhp podczas zajęć, ergonomię stanowisk komputerowych, możliwość ochrony przed nasłonecznieniem. Stwierdzono właściwe warunki.

Pracownie chemiczne - oceniano realizację wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin. Oceniono 5 pracowni, we wszystkich stwierdzono posiadanie aktualnych spisów niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin znajdujących się na stanie szkoły, posiadanie kart charakterystyki, właściwe przechowywanie, oznakowanie. Uczniowie biorący udział w doświadczeniach posiadają odpowiednie środki ochrony indywidualnej. W każdej pracowni lub na jej zapleczu zapewnione są zlewy z wodą bieżącą zimną i ciepłą, apteczki I pomocy.

Warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego i rekreacji. 1 placówka posiada wyłącznie boisko sportowe, 17 placówek salę zastępczą z boiskiem, 16 placówek szkolny zespół sportowy, 2 placówki korzystają z infrastruktury do wf poza placówką. Stan sprzętów sportowych, wyposażenia ww. pomieszczeń nie budził zastrzeżeń. W każdej sal i na boiskach szkolnych znajdują się regulaminy określające zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętów sportowych.

Warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach. Na 37 placówek objętych ewidencją, (szkoły podstawowe, zespoły szkół, licea ogólnokształcące) 14 (38%) posiada gabinet profilaktycznej zdrowotnej, w tym 4 wykorzystywane wspólnie przez dwie placówki. 1 placówka organizuje opiekę stomatologiczną, w oparciu o gabinet stomatologii na terenie szkoły. Wszystkie gabinety podczas kontroli były bez zastrzeżeń sanitarnych i technicznych.

Prowadzenie dożywiania w szkołach. Wydawanie ciepłych posiłków odbywa się w 35 placówkach (95% będących w ewidencji). Obiady pełne wydaje 25 placówek, posiłki jednodaniowe 10. Na miejscu, w bloku żywienia danej szkoły obiady sporządza się w 24, 11 placówek wydaje posiłki dowożone. Liczba dzieci i młodzieży korzystająca z ciepłych posiłków ogółem: 5440, z posiłków pełnych korzysta 5089 osób, z jednodaniowych 351. W tym 599 uczniów korzysta z posiłków dofinansowanych. Na terenie 11 placówek organizowane jest śniadanie dla dzieci, korzysta 856 osób. 6 placówek podaje, w ciągu dnia dla dzieci napoje ciepłe, korzysta 336 osób. W 3 placówkach znajdują się sklepiki szkolne, w 11 automaty z żywnością spełniające wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z 26 lipca 2016 roku w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełnić środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

Warunki wypoczynku dzieci i młodzieży. Ogółem zgłoszonych turnusów w bazie wypoczynku MEN podczas trwania akcji zimowej i letniej było 34. W trakcie ww. akcji skontrolowano 15 (44%) turnusów wypoczynku. Liczba uczestników wypoczywająca na

skontrolowanych turnusach 702. W dniu 20.08.2024 r. została przeprowadzona kontrola sanitarna półkolonii w Stajni Oaza, Burakowskie 42, 07-130 Łochów. Podczas kontroli stwierdzono, że jego organizacja jest niezgodna z prawem, dlatego zgodnie z art. 92n ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 750 ze zm.) skierowano pismo do Dyrektora Delegatury Kuratorium Oświaty w Warszawie –Delegatura w Siedlcach ul. Piłsudskiego 38, 08-110 Siedlce informujące o zaistniałej sytuacji. Podczas kontroli stwierdzono ponadto:

- brak stosownych dokumentów potwierdzających kompetencje dla kierownika czy wychowawcy wypoczynku, o czym mowa w art. 92p ust. 1 pkt 4 i ust. 2 pkt 2 przywołanej ustawy,
- brak wydzielonych pomieszczeń do dyspozycji wypoczywających – dzieci korzystają z pomieszczeń (dwa pokoje, łazienka, kuchnia z salonem) w domu organizatorki półkolonii wspólnie z domownikami,
- posiłki obiadowe sporządzane w kuchni domowej, spożywane w salonie, a jeśli sprzyja pogoda przy stole w ogrodzie. Brak wpisu do rejestru zakładów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie prowadzonego żywienia, o czym mowa w art.64 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 roku o bezpieczeństwie żywności i żywienia (t. j. Dz.U z 2023r, poz.1448),
- brak dokumentacji medycznej do celów sanitarno-epidemiologicznych osób zajmujących się uczestnikami obozu.

Poza ww. turnusem pozostałe skontrolowane placówki wypoczynku nie budziły zastrzeżeń.

- zagwarantowano uczestnikom właściwe warunki zakwaterowania, utrzymania higieny osobistej oraz prowadzenia zajęć,
- zapewniono stałą opiekę medyczną (pielęgniarską i/lub lekarską) wszystkim uczestnikom kolonii i obozów. Stan zdrowia uczestników był bardzo dobry, nie odnotowano żadnych kontuzji i urazów,
- dzieci i młodzież wypoczywająca na obozach sportowych w formie wyjazdowej objęto całodziennym wyżywieniem, do zapewnienia którego zobowiązani byli organizatorzy tej formy wypoczynku. Stan sanitarno – techniczny oraz higieniczny skontrolowanych bloków żywienia nie budził zastrzeżeń.

Teren placówek. Zwracano uwagę na nawierzchnia dróg, przejść, zabezpieczenie otworów kanalizacyjnych, studzienek, zabezpieczenie piaskownic, gromadzenie odpadów stałych. Nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości.

Realizacja Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. We wszystkich skontrolowanych placówkach ustawa jest realizowana. Na terenie placówek obowiązuje całkowity zakaz palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych. W widocznym miejscu (drzwi wejściowe do budynków) umieszczono odpowiednie oznakowanie w formie pisemnej i graficznej informujące o zakazie palenia tytoniu i papierosów elektronicznych.

14. Zapobiegawczy nadzór sanitarny.

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Węgrowie realizował zadania wynikające z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, tym samym *uczestniczył w postępowaniu dotyczącym strategicznych ocen oddziaływania na środowisko:*

- a. wydał 6 opinii sanitarnych określających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- b. dokonał zaopiniowania 4 projektów dokumentów wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Podczas analizy prognoz oddziaływania na środowisko, szczególną uwagę zwracano na ocenę środowiska zamieszkania ludzi i wpływ założeń planistycznych na ich zdrowie. Autorzy prognoz w swoich opracowaniach wskazują, że szczegółowe analizy oddziaływań będą przeprowadzane już dla konkretnych przedsięwzięć na etapie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Na podstawie ww. ustawy Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Węgrowie uczestniczył również w postępowaniu w sprawie procedury ocen oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

W tej grupie przedsięwzięć Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Węgrowie wydał:

- a. 33 opinie sanitarne, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- b. 3 opinie sanitarne przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- c. 2 wezwania wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- d. 3 pisma – brak podstaw prawnych do zajęcia stanowiska.
- e. 1 pismo - przekazanie sprawy zgodnie z kompetencjami do WSSE,
- f. 1 pismo – podtrzymanie stanowiska.

Podczas uzgodnień Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Węgrowie zwracał uwagę na ocenę środowiska zamieszkania ludzi i wpływ funkcjonowania przedsięwzięć na ich zdrowie. Na podstawie przedłożonych dokumentów stwierdził, że w grupie przedsięwzięć realizowanych na terenie powiatu dominują inwestycje związane z budową farm fotowoltaicznych oraz inwestycje infrastrukturalne. Wśród przedsięwzięć znajdują się również inwestycje związane z działalnością produkcyjno – usługową. Do przedsięwzięć tych należą między innymi:

1. Budowa fermy drobiu – stada reprodukcyjnego składającego się z 4 kurników, obręb Wyszków.
2. Budowa biogazowni rolniczej o mocy 2 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
3. Prowadzenie punktu zbierania oraz przetwarzania odpadów ul. Kościuszki 161a, Węgrów.
4. Budowa elektrowni fotowoltaicznej PV Pniewnik wraz z niezbędną infrastrukturą, obręb geodezyjny Leśniki.
5. Budowa Elektrowni fotowoltaicznej Węgrów II w Węgrowie na dz. nr 489/5, 590/17

6. Budowa 20 budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz 20 budynków garażowych w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej wraz z infrastrukturą techniczną na działce ew. nr 61 w miejscowości Kałęczyn, gm. Stoczek
7. Budowa 5 budynków mieszkalnych jednorodzinnych w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej wraz z infrastrukturą techniczną na dz. nr ewid. 1215/10 w m. Drgicz, gm. Stoczek
8. Budowa Elektrowni fotowoltaicznej Węgrów II w Węgrowie na dz. nr 589/5, 590/17.
9. Budowa hali wraz z częścią administracyjno - socjalną i niezbędną infrastrukturą towarzyszącą, ul. Św. Jana Pawła II 4, 07-132 Ostrówek.
10. Budowa 2 budynków mieszkalnych jednorodzinnych z infrastrukturą techniczną Wrotnów.
11. Budowa elektrowni fotowoltaicznej na dz. nr 76, 77, 78, 79 Nojszew.
12. Budowa elektrowni fotowoltaicznej na dz. nr 104, 176, 77, 78, 79 Nojszew.
13. Budowa farmy fotowoltaicznej na dz. nr 2813 w Węgrowie.
14. Budowa elektrowni fotowoltaicznej Liw.
15. Eksploatacja kopaliny ze złoża kruszywa naturalnego w granicach obszaru górniczego Stary Świętochów.
16. Przebudowa przepompowni Wilczogęby.
17. Budowa budynku obory o obsadzie do 200 DJP Kozołupy.
18. Budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy do 11 MW obręb Wieliczna, gm. Stoczek.
19. Przebudowa drogi gminnej Drgicz – Zgrzebichy.
20. Przebudowa dróg gminnych Miednik – Kałęczyn – Kozołupy.
21. Zbieranie i przetwarzanie odpadów w tym złomu dz. nr 6015/11 w Węgrowie, ul. Kościuszki.
22. Budowa hali wraz z częścią administracyjno-socjalną w Ostrówku.
23. Zbieranie odpadów w ty złomu dz. nr 5411/7 w Węgrowie przy ul. Gdańskiej 71.
24. Budowa obiektu inwentarskiego kurnika wraz z niezbędną infrastrukturą na dz. nr ew. 1832 stare Lipki
25. Przebudowa elektroenergetycznej linii napowietrznej 110 kV Wyszaków Baczki.
26. Przebudowa drogi gminnej nr 420623W Kocielnik-Morzyczyn Włóki.
27. Budowa 23 budynków mieszkalnych jednorodzinnych Łochów.
28. Budowa urządzeń melioracji wodnej dz. nr 526 i 527 Rowiska.
29. Budowa urządzeń melioracji wodnej dz. nr 227, 228, 229 Górki Borze.
30. Budowa zbiornika wodnego retencyjnego na działkach ew. nr 2062/1 i 2076 Łochów.
31. Budowa magazynów energii dz. nr 617/1, 617/2, 618/2 obręb Liw
32. Budowa budynku produkcyjno - magazynowego z częścią socjalno -biurową wraz z infrastrukturą techniczną w Węgrowie.
33. Budowa oczyszczalni cieków przemysłowych ul. Gdańska, Węgrów.
34. Budowa instalacji zbiornikowej 2 zbiorniki wraz z infrastrukturą zasilającą maszyny do cięcia laserowego blachy na terenie zakładu Triol Poland sp. z o.o. w Ostrówku.
35. Budowa 1-5 instalacji fotowoltaicznej Trzebucza I o mocy do 4,5 MW.
36. Rozbudowa budynku magazynowego część działki 1183/4 i 1184 Miedzna.
37. Budowa i przebudowa oczyszczalni ścieków Korytnica.
38. Zbieranie odpadów w tym złomu dz. nr 6015/11 ul. Kościuszki.
39. Przebudowa istniejącego punktu zbierania odpadów Węgrów Ruszczyzna.

Na etapie dopuszczenia do użytkowania zrealizowanych obiektów budowlanych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Węgrowie wydał: 3 opinie sanitarne, 1 pismo o milczącej zgodzie. W 54 przypadkach zajął stanowisko w formie tzw. „cichej zgody”. Wydane stanowiska dotyczyły inwestycji pn. :

- „Zmiana sposobu użytkowania części budynku mieszkalnego na kawiarnię wraz z jego przebudową i rozbudową, budowa instalacji gazowej zewnętrznej i wewnętrznej na działce nr ewid. 3662/1, 3662/2 przy ul. J. Kilińskiego 18, 07-100 Węgrów”.
- Przedszkole pięcioddziałowe z oddziałem żłobkowym wraz z zagospodarowaniem terenu i niezbędną infrastrukturą techniczną na działkach nr ew. 553/1, 553/2, 553/3, 886/7201, 886/7202, 886/7203, 720/1, 720/2, 720/3, obręb 0014 Sadowne.
- Cztery budynki handlowo – usługowe o pow. do 2000 m2 każdy wraz z infrastrukturą techniczną w zabudowie usługowej na dz. nr ew. 2644/2, 2646 w miejscowości Węgrów.

W sprawach wymienionych powyżej stanowiska zostały zajęte po przeprowadzeniu wizji obiektu. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Węgrowie uczestniczył w 3 oględzinach obiektów budowlanych.

Podczas oględzin obiektów zwracano uwagę na przyjęte rozwiązania funkcjonalne i techniczne w pomieszczeniach sanitarno - higienicznych oraz w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi, a także na stosowane materiały budowlane i wykończeniowe wymagające atestów higienicznych. Zwracano uwagę na systemy wentylacji pomieszczeń oraz sposób jej użytkowania.

Tak jak i w latach ubiegłych przestrzegane są warunki sanitarno- higieniczne w obiektach przebudowywanych bądź oddawanych do użytku.

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Węgrowie realizował zadania wynikające z ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W postępowaniu dotyczącym uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektów decyzji o warunkach zabudowy Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Węgrowie wydał 37 postanowień.

W związku z prowadzonymi postępowaniami Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Węgrowie wydał 8 decyzji opłat.

15. Działalność w zakresie promocji zdrowia.

Kierunki działań oświatowo - zdrowotnych i promocji zdrowia wynikają z ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, wytycznych Wojewody Mazowieckiego, założeń Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, zaleceń Ministra Zdrowia, Światowej Organizacji Zdrowia oraz sytuacji epidemiologicznej i bieżących potrzeb zdrowotnych społeczeństwa.

W 2024 roku przeprowadzono 35 wizytacji podczas których oceniano realizację programów edukacyjnych, przeprowadzano diagnozy przedsięwzięć prozdrowotnych.

Placówki oświatowo-wychowawcze podejmowały działania na rzecz promocji zdrowego stylu życia i zapobiegania chorobom, poprzez realizację programów edukacyjnych oraz akcji prozdrowotnych .

Realizowano ogółem 14 programów edukacyjnych w 45 placówkach oświatowo-wychowawczych:

1. **„Trzymaj Formę”** - ogólnopolski program edukacyjny, którego celem jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. Program adresowany jest do uczniów klas VI-VIII szkół podstawowych, ich rodziców, opiekunów. W każdej edycji programu dodatkowo organizowany jest konkurs o zdrowym stylu życia. Program realizowany w 18 szkołach – ogółem 2650 odbiorców programu (o 1356 więcej niż w 2023 r.).
2. **Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV.**
Działania dotyczące profilaktyki HIV/AIDS realizowane są w oparciu o harmonogram opracowany na lata 2022-2026 skierowany do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, ogółu społeczeństwa mają na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS oraz promocję testowania w kierunku HIV. Realizowane są także działania w zakresie kampanii społecznych ogłaszanych przez Krajowe Biuro ds. AIDS. Program realizowany w 15 szkołach – ogółem 1198 odbiorców (o 160 więcej niż w 2023 r.).
3. **„Bieg po zdrowie”** – wojewódzki program antytytoniowej edukacji zdrowotnej skierowany do uczniów klas IV szkół podstawowych. Program realizowany w 6 szkołach – ogółem 292 odbiorców programu (o 195 więcej niż w 2023 r.).
4. **„ARS, czyli jak dbać o miłość”** - wojewódzki program edukacyjny skierowany do szkół ponadpodstawowych. Młodzież uczestnicząca w programie poszerza wiedzę na temat wpływu używania alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych na organizm ludzki, relacji międzyludzkich oraz dokonywania ważnych wyborów życiowych. Program realizowany w 4 szkołach – 335 odbiorców (o 125 mniej niż w 2023 r.- 1 szkoła nie realizowała programu w 2024 roku).
5. **„Wybierz Życie - Pierwszy Krok”** – wojewódzki program edukacyjny dot. profilaktyki raka szyjki macicy, skierowany do młodzieży szkół ponadpodstawowych w wieku 16-19 lat, ich rodziców i nauczycieli. Program realizowany w 9 szkołach – Łącznie 1457 odbiorców programu (o 63 mniej niż w 2023 r. – 1 szkoła nie realizowała programu w 2024 roku).
6. **„ Zdrowe piersi są OK!”** – wojewódzki program edukacyjny dot. profilaktyki raka piersi, skierowany do młodzieży w wieku 16-19 lat oraz ich rodziców i nauczycieli. Program realizowany w 9 szkołach – 1582 odbiorców programu (o 447 więcej niż w 2023 r.).
7. **„Podstępne WZW”** – wojewódzki program edukacyjny mający na celu upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C, w tym przekazanie wiedzy nt. ryzyka zakażenia, uświadomienia zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie, pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością w zakresie własnych zachowań zdrowotnych. Program realizowany w 9 szkołach – 1379 odbiorców programu. (o 428 więcej niż w 2023 r.).
8. **„Znamie! Znam je?!”** – wojewódzki program edukacyjny, którego głównym celem jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy z zakresu

profilaktyki czerniaka, a w szczególności przekazanie wiedzy nt. czynników ryzyka zachorowania na czerniaka, uświadomienia zagrożeń i zasad profilaktyki oraz wartości odpowiednich zachowań i postaw. Program realizowany w 9 szkołach – ogółem 2220 odbiorców programu. (o 806 więcej niż w 2023 r.).

9. **#Żyjdobrze** - wojewódzki program edukacyjny w zakresie zdrowego stylu życia skierowany do uczniów szkół podstawowych, rodziców/opiekunów, kadry pedagogicznej. Program realizowany w 6 szkołach – 2165 odbiorców programu (o 375 więcej niż w 2023 r.).
10. **„Skąd się biorą produkty ekologiczne”** – wojewódzki program edukacyjny skierowany do dzieci przedszkolnych. Program realizowany w 6 przedszkoli – 508 odbiorców programu, podobnie jak w 2023 roku.
11. **„Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami”** - powiatowy program edukacyjny dotyczący zapobiegania chorobom przenoszonym przez kleszcze, skierowany do dzieci przedszkolnych. Celem ww. programu jest zmniejszenie liczby zachorowań na choroby przenoszone przez kleszcze na człowieka. Program realizowany w 6 szkołach i 5 przedszkolach – 2381 odbiorców programu (o 773 więcej niż w 2023 r.).
12. **„Czyste powietrze wokół nas”**- powiatowy program przedszkolnej edukacji antytytoniowej. Program realizowany w 14 przedszkolach – 675 odbiorców programu (o 303 mniej niż w 2023 r. – liczba placówek pozostała na tym samym poziomie, odnotowano natomiast mniejszą liczbę dzieci realizujących).
13. **„Nie pal przy mnie proszę”** – powiatowy program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych. Program realizowano w 2 szkołach – 131 odbiorców programu (o 235 mniej niż w 2023 r.- liczba szkół realizujących zmniejszyła się o 4).
14. **„Znajdź właściwe rozwiązanie”** – powiatowy program edukacji antytytoniowej dla uczniów starszych klas szkół podstawowych. Program realizowany w 3 szkołach – 312 odbiorców programu podobnie jak w 2023 roku.

Ponadto w 2024 roku prowadzono akcje prozdrowotne, między innymi „Światowy Dzień bez Tytoniu”, „Światowy Dzień Rzucania Palenia” „Światowy Dzień Zdrowia”, „Światowy Dzień AIDS”, „Światowy Dzień Wiedzy o Antybiotykach”, Bezpieczne wakacje, Bezpieczne ferie, Profilaktykę grypy, Kampanię EFSA „Wybieraj Bezpieczną Żywność”, Promocję szczepień ochronnych, Profilaktykę wszawicy – ogółem 16385 odbiorców.

Pracownicy PSSE w Węgrowie brali udział :

- w 4 piknikach,
- w 13 spotkaniach edukacyjnych z młodzieżą szkolną i przedszkolną,

Na Facebooku i stronie internetowej zamieszczono ogółem 427 postów i materiałów informacyjnych.

PODSUMOWANIE

- 1) Stan sanitarno-techniczny większości (61 z 64 obiektów) nadzorowanych podmiotów leczniczych jest właściwy, spełniają wymogi rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 402).
- 2) W 2024 r. sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych na terenie powiatu węgrowskiego była stabilna. Nadal sezonowo rejestrowano głównie choroby przenoszone drogą powietrzno-kropelkową (grypa, COVID-19, RSV). Wzrosła zapadalność na: krztusiec, ospę wietrzną, płonice.
- 3) Poziom zaszczepienia dzieci i młodzieży w powiecie wykazuje tendencję spadkową. Stale wzrasta liczba rodziców/opiekunów, którzy odmawiają wykonania szczepień obowiązkowych u swoich dzieci. Istnieje potrzeba włączenia się w szerszym zakresie podmiotów publicznych w działania promocyjne na temat szczepień ochronnych.
- 4) stan sanitarno-higieniczny w obiektach żywności i żywienia utrzymuje się na dobrym poziomie dzięki systematycznym kontrolom i stałemu nadzorowi nad jakością zdrowotną środków spożywczych, na podobnym poziomie utrzymuje się liczba kontroli interwencyjnych w wyniku których podejmowane są niezwłoczne działania kontrolno-restrykcyjne i wdrażane działania naprawcze.
- 5) Od wielu lat jakość zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie powiatu węgrowskiego jest na stabilnym poziomie i nie ulega znaczącym zmianom. Według stanu na 31.12.2024 r. woda we wszystkich nadzorowanych wodociągach była przydatna do spożycia. W ciągu 2024 roku w 3 wodociągach wystąpił krótkotrwały brak przydatności wody do spożycia po stwierdzeniu przekroczeń mikrobiologicznych (enterokoków, bakterii grupy coli), w 2023 r. była 1 sytuacja, która skutkowała wydaniem decyzji o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi. W stosunku do roku 2023 zmniejszyła się liczba badań, w których stwierdzono obecność bakterii grupy coli. W roku 2024 tylko w 2 badaniach stwierdzono pojedyncze bakterie grupy coli, w 2023 stwierdzono w 16 badaniach. Pozostałe nadzorowane obiekty użyteczności publicznej są w dobrym stanie higieniczno- sanitarnym.
- 6) Warunki higieniczno-sanitarne w zakładach pracy powiatu węgrowskiego uległ dalszej poprawie. Utrzymujący się wzrost zastosowań nowych technologii i technik wytwarzania (innowacyjności) skutkuje ograniczaniem zagrożeń bezpieczeństwa zdrowia i życia pracowników oraz poprawą warunków pracy w zakładach.
- 7) Prowadzone kontrole wykazały poprawę w większości zakładów stanu techniczno-sanitarnego pomieszczeń pracy i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, poprzez właściwe utrzymanie istniejących obiektów oraz w ramach nowych inwestycji, podnoszących poziom bezpieczeństwa i higieny pracy.
- 8) Liczba stwierdzonych chorób zawodowych wzrosła z 4 w 2023 r. do 7 w 2024 r. Najczęściej występującą chorobą zawodową jest choroba zakaźna-borelioza, w populacji rolników i leśników. Wpływ na wykrywalność ma wzrost świadomości i coraz lepszy dostęp do diagnostyki laboratoryjnej.
- 9) W placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu nie stwierdzano istotnych nieprawidłowości. Dyrektorzy placówek oświatowo – wychowawczych zapewniają dzieciom i młodzieży z roku na rok coraz bezpieczniejsze warunki do nauki. W okresie

wakacji wszystkie placówki były generalnie sprzątane, przeprowadzono też bieżące naprawy i konserwacje.

- 12) Odbiorcami wszystkich działań edukacyjnych i profilaktycznych na terenie powiatu węgrowskiego w 2024 roku było 33 670 osób. Odnotowano 19.8% wzrost zasięgu ww. działań w stosunku do roku 2023. Programy profilaktyczne i edukacyjne mają na celu dotarcie do jak najszerszego grona odbiorców. Nadal jest potrzeba propagowania wiedzy na temat zdrowego stylu życia, w tym zasad prawidłowego odżywiania, dbania o systematyczną aktywność fizyczną, profilaktyki chorób nowotworowych, chorób zakaźnych. Przekaz edukacyjny realizowany jest z wykorzystaniem narzędzi, takich jak media społecznościowe, strona internetowa. Stwarza to m.in. skuteczną formę szybkiego dotarcia z przekazem do adresatów. Istotnym elementem edukacji są również formy bezpośredniego kontaktu z odbiorcami danych zagadnień, m.in. poprzez przeprowadzanie porad, porad, organizowanie stoisk, spotkań edukacyjnych, gdzie uczestnicy mieli możliwość skorzystania z symulacji działania narkotyków, alkoholu za pomocą narkogogli i alkogogli, z pomiaru tlenu węgla w wydychanym powietrzu, pomiaru ciśnienia krwi.